

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 160
van **ROBRECHT BOTHUYNE**
datum: 14 december 2017

aan **PHILIPPE MUYTERS**
VLAAMS MINISTER VAN WERK, ECONOMIE, INNOVATIE EN SPORT

Leertijd - Stand van zaken

De leertijd kende de voorbije jaren een flinke terugval. Een opwaardering is nodig, dit om het systeem te redden met het oog op de opvolging via duaal leren.

1. Inschrijving: hoeveel leerlingen schreven zich de voorbije 5 schooljaren in in de leertijd? Graag opdeling per jaar en:
 - a) per opleidingscentrum van SYNTRA;
 - b) overzicht van het aantal leerlingen per sector;
 - c) hoeveel leerlingen slaagden per jaar en kregen een getuigschrift of diploma;
 - d) hoeveel leerlingen stroomden, ondanks het aanvangen in de leertijd, toch doorheen het schooljaar ongekwalificeerd uit?
2. Hoe gebeurde de toeleiding de voorbije jaren? Wordt dit per leerling geregistreerd? Welke rol spelen de CLB's (centra voor leerlingenbegeleiding) hierin? Is er een verbetering zichtbaar in de toeleiding naar de leertijd?
3. Werkplekken
 - a) Hoeveel leerlingen hebben de SYNTRA-opleidingscentra moeten weigeren omdat er geen gepaste werkplek voor hen werd gevonden?
 - b) Hoeveel werkplekken werden er aangeboden, die uiteindelijk niet werden ingevuld door de beperkte instroom van leerlingen in de leertijd?
4. Is er - met het oog op de opstart van het systeem duaal leren - meer samenwerking tussen de leertijd en het dbso (deeltijds beroepssecundair onderwijs)? Op welk vlak?
5. Ziet de minister een verbeterde instroom sinds de invoering van het nieuw statuut alternerende opleiding (1 juli 2015)? Hoe evalueert de minister dit statuut op dit moment?
6. Uitstroom naar werk: hoeveel van de ingeschreven leerlingen vonden werk, dit binnen 3, 6, 9 of 12 maanden na het afronden van de opleiding?
 - a) graag een overzicht per opleidingscentrum van SYNTRA, per jaar;
 - b) graag een overzicht van het aantal leerlingen per sector per jaar;
 - c) is er een systematisch verschil merkbaar in de uitstroom naar werk tussen de verschillende opleidingscentra, of tussen de verschillende sectoren?

7. Hoe evalueert de minister de proeftuinen Duaal Leren binnen de SYNTRA-opleidingscentra?
8. In vragen om uitleg (o.m. 13/02/2014; 06/10/2016) werd gesproken over de actieplannen die de leertijd weer op de rails moeten krijgen. In de bespreking van de beleidsbrief 2017-2018 werd aangekondigd dat de heer Bruno Tindemans opnieuw werd gevraagd naar een actieplan.

Hoever staat het na al die jaren met dit plan? Werd er al een uitgewerkt én uitgevoerd? Wat is de evaluatie? Is er een nieuw plan in opmaak? Wat is de timing in dat geval? Welke rol zal de minister zelf nog spelen bij het redden van de leertijd (tot de uitvoering van het duaal leren)?

ANTWOORD

op vraag nr. 160 van 14 december 2017

van **ROBRECHT BOTHUYNE**

1.

- a) In de volgende tabel kunnen de inschrijvingen per opleidingscentrum per schooljaar voor de Leertijd gevonden worden.

De regeling volgens schooljaar is de volgende:

- Schooljaar 2012 is schooljaar 2012/2013 (1/7/12 t/m 30/6/13)
- Schooljaar 2013 is schooljaar 2013/2014 (1/7/13 t/m 30/6/14)
- Schooljaar 2014 is schooljaar 2014/2015 (1/7/14 t/m 30/6/15)
- Schooljaar 2015 is schooljaar 2015/2016 (1/7/15 t/m 30/6/16)
- Schooljaar 2016 is schooljaar 2016/2017 (1/7/16 t/m 30/6/17)

Schooljaar					
SYNTRA Campus	2012	2013	2014	2015	2016
Syntra AB Berchem	567	543	439	408	411
Syntra AB Kempen	293	264	223	194	137
Syntra AB Kontich	1				
Syntra AB Leuven	247	224	198	192	142
Syntra AB Mechelen	329	309	296	308	250
Syntra AB Zegelstraat			1		
Syntra Brussel	38	38	38	57	58
Syntra Limburg Genk	282	259	231	225	247
Syntra Limburg Hasselt	350	375	356	349	300
Syntra Limburg Maaseik	1				1
Syntra Limburg Neerpelt	102	84	66	50	
Syntra Limburg Tongeren	115	94	89	68	1
Syntra MVL Aalst	170	155	164	142	110
Syntra MVL Asse	97	102	99	80	84
Syntra MVL Gent	478	442	375	313	270
Syntra MVL Oudenaarde					1
Syntra MVL Sint-Niklaas	370	341	283	248	200
Syntra West Brugge	224	202	194	167	159
Syntra West Ieper	22	23	24	17	
Syntra West Kortrijk	198	157	127	109	86
Syntra West Oostende	42	41	42	32	1
Syntra West Roeselare	25	30	31	33	33
Syntra West Veurne	22	19	14	16	1
Eindtotaal	3973	3702	3290	3008	2492

Bron: Vlaams Agentschap voor Ondernemerschapsvorming SYNTRA Vlaanderen, 2017.

- b) In de volgende tabel kunnen de inschrijvingen per sector per schooljaar voor de Leertijd gevonden worden.

Sector	Schooljaar				
	2012	2013	2014	2015	2016
Administratie en onthaal	100	108	88	73	75
Bouw en hout	867	745	615	506	431
Cultuur en podiumkunsten	43	44	46	43	42
Dieren	128	125	105	101	98
Elektriciteit	138	131	115	114	91
Gezondheid en sport				2	1
Grafische en audiovisuele technieken	13	12	9	7	7
Groensector	123	128	114	102	82
Horeca	411	379	365	344	268
Informatica	82	92	86	71	72
Kunst, antiek en ambachten	22	22	16	9	9
Management en bedrijfsbeheer			12	24	26
Mode en kledij	4	2	3	3	2
Ontwerpen	1		3	3	4
Personenverzorging	683	628	564	534	463
Technologie voor medische diagnostiek	19	26	20	19	14
Transport en logistiek	51	56	66	71	52
Verkoop en marketing	525	496	451	453	334
Voeding	301	270	238	226	187
Voertuigen en metaal	462	438	374	303	234
Eindtotaal	3973	3702	3290	3008	2492

Bron: Vlaams Agentschap voor Ondernemerschapsvorming SYNTRA Vlaanderen, 2017.

- c) In de volgende tabel kunnen de cijfers gevonden worden van de leerlingen Leertijd die een getuigschrift of diploma uitgereikt kregen in de afgelopen jaren.

Schooljaar	Certificaat LT	Getuigschrift LT	Getuigschrift 2 ^e graad	Getuigschrift 3 ^e graad	Diploma SO
2009-2010	1063	883	546	411	191
2010-2011	1198	952	512	489	239
2011-2012	1351	1138	537	477	375
2012-2013	1310	1172	412	372	437
2013-2014	1435	1069	396	351	433
2014-2015	1200	785	412	449	337
2015-2016	1096	910	241	366	343
2016-2017	<i>nb</i>	<i>nb</i>	<i>nb</i>	<i>nb</i>	<i>nb</i>

Bron: Vlaams Agentschap voor Ondernemerschapsvorming SYNTRA Vlaanderen, 2017.

Opmerking: nb: nog niet bekend.

d) In de volgende tabel kunnen de uitschrijvingen per schooljaar gevonden worden.

Schooljaar	2012	2013	2014	2015	2016
aantal uitschrijvingen	720	577	533	554	442

- De leertrajectbegeleider vraagt aan instromende leerlingen via welk kanaal men in de leertijd komt. Deze gegevens worden geregistreerd in de leertijdtoepassing Kompas.

Top van toeleidingskanalen 2014-2017 :

Patroon	20,94%
Familie	19,65%
Vrienden / kennissen	18,13%
Leertrajectbegeleider	10,62%
CLB	8,46%

In onderstaande tabel worden de toegeleide leerlingenaantallen per toeleidingskanaal weergegeven, volgens de registratie van de leertrajectbegeleider op basis van wat de leerling aangeeft.

Jaar = kalenderjaar van registratie van de leerling in de databank										
	2014		2015		2016		2017		Totaal	
KANAALINSTROOM	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Patroon	333	22,39%	238	19,57%	213	20,19%	162	21,32%	946	20,94%
Vrienden / kennissen	297	19,97%	213	17,52%	173	16,40%	136	17,89%	819	18,13%
Familie	277	18,63%	228	18,75%	232	21,99%	151	19,87%	888	19,65%
CLB	135	9,08%	117	9,62%	76	7,20%	54	7,11%	382	8,46%
Leertrajectbegeleider	180	12,10%	128	10,53%	90	8,53%	82	10,79%	480	10,62%
Andere	119	8,00%	137	11,27%	115	10,90%	63	8,29%	434	9,61%
Website Leertijd	80	5,38%	72	5,92%	70	6,64%	52	6,84%	274	6,06%
Onbekend	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Spontane sollicitatie	37	2,49%	56	4,61%	57	5,40%	43	5,66%	193	4,27%
Advertentie	11	0,74%	8	0,66%	8	0,76%	2	0,26%	29	0,64%
Andere Website	10	0,67%	11	0,90%	12	1,14%	5	0,66%	38	0,84%
Syntra opleidingskrant	5	0,34%	6	0,49%	4	0,38%	8	1,05%	23	0,51%
Radio / TV	0	0,00%	0	0,00%	1	0,09%	0	0,00%	1	0,02%
WIS-computer VDAB	2	0,13%	1	0,08%	3	0,28%	1	0,13%	7	0,15%
Mailing 15-16-jarigen door SVL	1	0,07%	1	0,08%	1	0,09%	1	0,13%	4	0,09%
Eindtotaal	1487	100,00%	1216	100,00%	1055	100,00%	760	100,00%	4518	100,00%

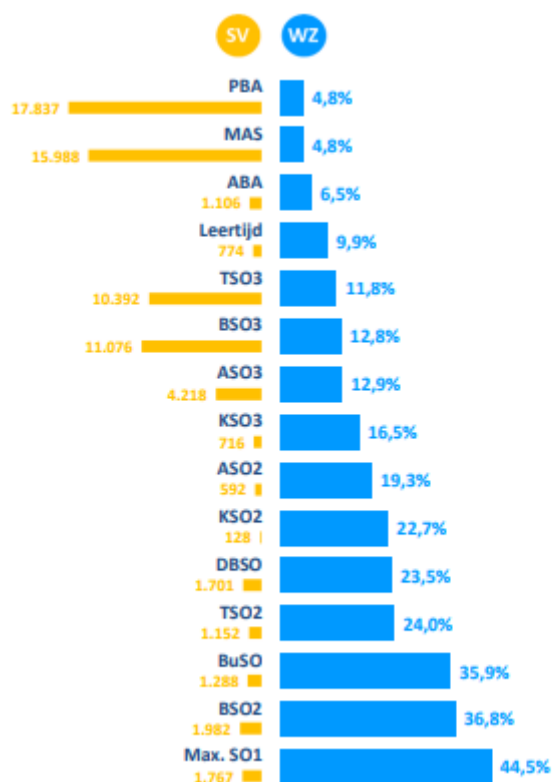
- Binnen de Leertijd registreert men verschillende gegevens met betrekking tot het traject van een leerling. Er wordt echter niet bijgehouden waarom een leerling na een intake en screening toch niet overgaat tot het instappen in de Leertijd met een overeenkomst. Dit kan verschillende redenen hebben, namelijk terug naar het voltijds onderwijs gaan, stoppen met studeren, geen werkplek vinden, ... maar hierover zijn geen gegevens beschikbaar. Het is dus niet mogelijk om een precies aantal leerlingen aan te geven die geen gepast werkplek vonden na het starten van een screening binnen de Leertijd.

b) Een werkgever vraagt een aanvraag tot erkenning aan voor een bepaalde opleiding. Het totaal aantal erkende aanvragen (en daaruit volgend werkplekken) staan dus open voor jongeren van alle opleidingsverstrekkers binnen leren en werken en binnen de proefprojecten duaal. Dit betekent concreet zowel Syntra-opleidingsverstrekkers, centra voor deeltijds onderwijs en voltijdse scholen. Bijgevolg is het niet mogelijk om een cijfer te plakken op het aantal werkplekken dat niet zou worden ingevuld door de beperkte instroom in de leertijd alleen.

4. Samenwerking tussen de SYNTRA vzw en de scholen voor het deeltijds secundair beroepsonderwijs kunnen we uiteraard niet opleggen, maar wel aanmoedigen. Via het agentschap voor ondernemersvorming - Syntra Vlaanderen hebben we voor de SYNTRA vzw het project "Innovatie door samenwerking" uitgeschreven om dit te stimuleren.

Zo is er in Syntra Limburg voor het tweede jaar op rij een goede samenwerking met Provil, het provinciaal instituut Lommel, voor het leertijdtraject Kapper. Concreet komt het erop neer dat het CDO Provil de algemene vorming van de leerlingen verzorgt en Syntra Limburg de beroepsgerichte vorming. Syntra Limburg startte dit schooljaar ook met een vernieuwing van de opleiding magazijnmedewerker, namelijk de warehousemedewerker. Hiervoor werkt de SYNTRA-campus Hasselt samen met het PTS Maasmechelen en het CLW Technicum Sint-Truiden. Elke partner zet z'n eigen sterktes in om de leerlingen het best mogelijke traject te bieden: SYNTRA staat in voor de lessen beroepsgerichte vorming en de scholen voor de algemene vorming. Dit traject is een uitstekende voorbereiding op het traject "duaal logistiek" dat in 2018-2019 uitgerold wordt. De bevindingen uit dit traject kunnen gedeeld worden en de evaluatiepunten meegenomen naar dit traject. VOKA en het Logistiek Platform Limburg faciliteerden de samenwerking uit noodzaak om meer opleidingen te verkrijgen die toegespitst zijn op de arbeidsmarkt. Hun rol binnen het project is de brug slaan tussen de twee opleidingsinstellingen en de bedrijven, om kwalitatieve werkplekken te krijgen, de opleidingsinhoud te laten matchen met de realiteit op de werkvloer en bedrijven te sensibiliseren over duaal leren.

5. Gezien de overgangsmaatregel nog van toepassing is, is het momenteel te vroeg om evaluaties te maken omtrent het decreet tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen (1 juli 2016).
6. We beroepen ons op de schoolverlatersrapporten (2016 en 2017) van VDAB. Het schoolverlatersrapport van 2017 geeft aan dat de leertijd het kleinste percentage werkzoekenden (1 jaar na afstuderen) heeft na de professionele bachelors, masters en de academische bachelors.

Bron : schoolverlatersrapport 2017, VDAB

In volgende tabel krijgen we het overzicht van het aantal werkzoekenden bij de leertijd in Vlaanderen, een jaar na schoolverlaten. We geven de data van 2012 tot en met 2015.

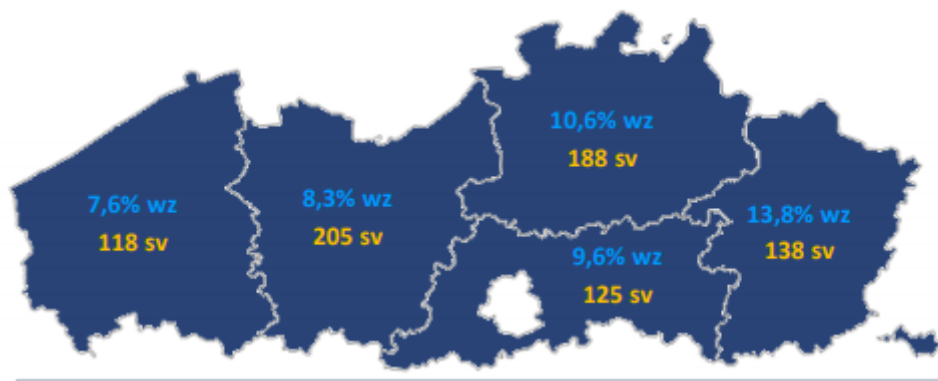
	SV 2012			SV 2013			SV 2014			SV 2015		
	WZ% 2013			WZ% 2014			WZ% 2015			WZ% 2016		
	M	V	T	M	V	T	M	V	T	M	V	T
Aantal schoolverlaters (SV)	612	368	980	548	236	784	588	284	872	513	261	774
WZ%	12,30 %	12,50 %	12,30 %	12,20 %	15,70 %	13,30 %	10,40 %	14,10 %	11,60 %	8,00 %	13,80 %	9,90 %

Bron: Schoolverlatersrapport 2017, VDAB

Opmerking: SV: Schoolverlaters; WZ%: Werkzoekend %; M: Man; V: Vrouw; T: Totaal.

Resultaten per provincie

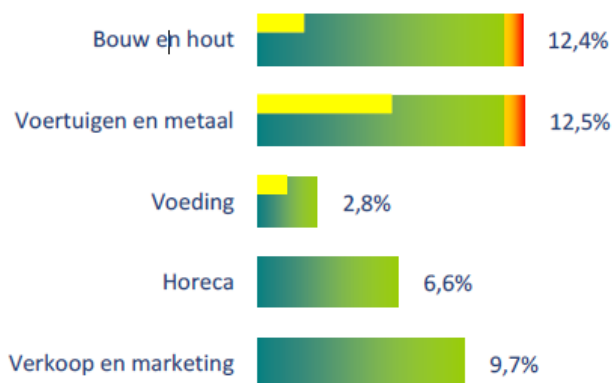
In West-Vlaanderen verloopt de aansluiting het vlotst. Amper 7,6% is werkzoekend na een jaar. Het contrast met Limburg is vrij groot. In deze provincie ligt het werkzoekendenpercentage 6 procentpunten hoger dan in West-Vlaanderen.

Bron : schoolverlatersrapport 2017, VDAB

Resultaten per geslacht en sector

Mannen

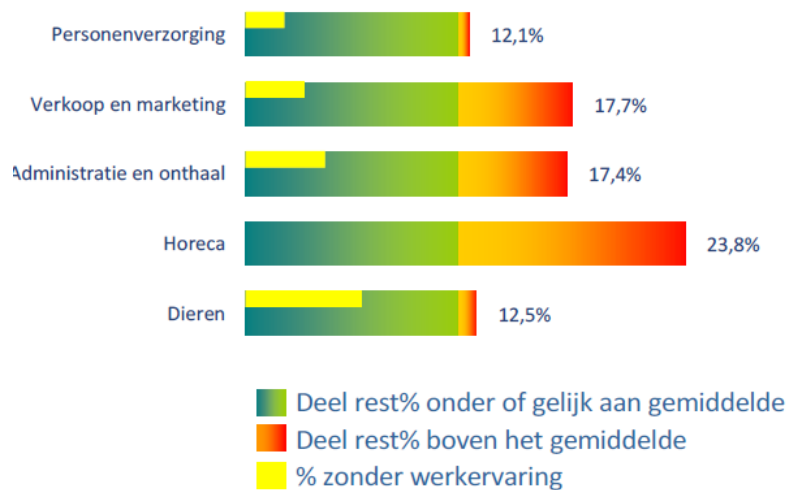

Bron : schoolverlatersrapport 2016, VDAB

Het schoolverlatersrapport van 2017 maakt geen analyse van de verschillende sectoren, het rapport van 2016 wel.

De studiegebieden 'Bouw en hout' (186 schoolverlaters) en 'Voertuigen en metaal' (96 schoolverlaters) tellen de meeste mannelijke schoolverlaters maar doen het met een rest% van ruim 12% iets minder goed dan het gemiddelde voor de Leertijd. Het studiegebied 'Voeding' (71 schoolverlaters) heeft daarentegen een opvallend laag rest% van 3%. Ook in de studiegebieden 'Horeca' (61 schoolverlaters) en 'Verkoop en marketing' (31 schoolverlaters) hebben mannelijke schoolverlaters minder dan 1 kans op 10 om na 1 jaar nog werkzoekend te zijn.

Vrouwen

Bron : schoolverlatersrapport 2016, VDAB

Bij de vrouwen telt het studiegebied 'Personenverzorging' (141 schoolverlaters) het grootste aantal schoolverlaters in de Leertijd. Dit studiegebied scoort met een rest% van 12% in de middenmoot. 'Verkoop en marketing' (62 schoolverlaters) biedt minder goede kansen om binnen het jaar uit de werkloosheid te geraken. Het studiegebied 'Horeca' (21 schoolverlaters), 'Administratie en onthaal' (23 schoolverlaters) is net als het studiegebied 'Dieren' (16 schoolverlaters) te klein om er iets zinnigs over te kunnen zeggen.

- De SYNTRA vzw doen actief mee aan de proeftuinen duaal leren. In het schooljaar 2016-2017 boden de verschillende SYNTRA vzw de opleidingen elektrische installaties duaal, haarverzorging duaal, zorgkundige duaal en ruwbouw duaal aan. De opleiding elektrische installaties kon door een gebrek aan leerlingen niet opstarten. Samen telden de duale proeftuinen 11 leerlingen.

Dit schooljaar, 2017-2018, worden er bij de SYNTRA vzw 11 van de 14 nieuwe duale proeftuinen aangeboden. 8 daarvan zijn effectief kunnen opstarten. De proeftuinen uit het voorgaande jaar worden ook opnieuw aangeboden. Momenteel volgen er 68 leerlingen een duale opleiding bij de SYNTRA vzw.

- De leertijd zal door de uitbouw van het nieuwe stelsel duaal leren uitdoven. Met alle expertise die de Syntra vzw in de leertijd hebben ontwikkeld, is het van belang deze niet verloren te laten gaan. De Syntra zijn dan ook een waardevolle speler in het nieuwe duale (onderwijs)landschap, net zoals de centra voor deeltijds onderwijs en het voltijds onderwijs. Om zich voor te bereiden op de overgang van het leertijdsysteem naar het duale stelsel heeft het Agentschap voor ondernemersvorming-Syntra Vlaanderen een werkgroep opgericht met de directeurs-afgevaardigd bestuurders van de SYNTRA vzw om hier een visie over te ontwikkelen. De SYNTRA vzw hebben ondertussen een actieplan leertijd ontwikkeld, dat zij in januari op de commissie Strategie van het Agentschap voor ondernemersvorming-Syntra Vlaanderen zullen toelichten. Zij zullen daarin spreken over de kwalitatieve uitdoving van de leertijd en de maximale integratie en opbouw van duaal leren. Het is echter niet alleen belangrijk om de overgang van leertijd naar duale opleidingen vlot te laat verlopen, maar ook om de instroom in de huidige leertijdopleidingen te verzekeren zodat het behoud van opleidingen en leerlingen die later naar duaal kunnen overstappen gegarandeerd is. Syntra Vlaanderen neemt dit aandachtspunt samen met de Syntra mee in het actieplan leertijd.

Er is ook een tweede belangrijke ontwikkeling, die niet los van de inkanteling van de leertijd in duaal leren gezien kan worden en die consequenties heeft voor de Syntra vzw, namelijk het transitieproces binnen het Agentschap voor ondernemersvorming-Syntra Vlaanderen. Door zijn nieuwe rol als regisseur van de werkplekcomponent binnen duaal leren zal Syntra Vlaanderen verschillende taken voor de leertijd niet meer opnemen. Deze taken en verantwoordelijkheden worden aan de Syntra overgedragen. Zo valt bijvoorbeeld de evaluatiebevoegdheid en de ontwikkeling van curricula volledig bij de SYNTRA vzw. Ook zullen de leertrajectbegeleiders die tot nu toe personeel van Syntra Vlaanderen waren, aan de SYNTRA vzw worden overgedragen. Binnen het agentschap is er een personeelslid belast met de specifieke taak om dit transitieproces in goede banen te leiden.

Ik beklemtoon het belang en de plaats van leren op de werkvloer binnen het onderwijslandschap en pleit voor het ondersteunen van de Leertijd zolang het transitieproces naar Duaal Leren nog niet is afgerond.